

ZAPÓSLANE

Jan Nuk z Radworja piše: Na pomoc, tepimy so!

Tak začuwam, hdyž čitam přinoški Serbskich Nowin wo wuslědkach ewaluacije serbskorěčneho kubłanja w Braniborskej. Začuwam tak, hdyž čitam list nawodow serbskich institucijow kultusowymaj ministerstwomaj Sakskeje a Braniborskeje falowaceho kwalifikowaneho dorosta w serbskich institucijach dla.

Nowina mi nimale z ruki padny, jako čitach wo zwěsćenju knjenje Kathleen Komolka jako člonki staršiskeje iniciatiwy w Delnej Łužicy, zo je wěda WITAJ-šulerjow serbsčiny po wotchadze z pěstowarnje lěpša hač pola šulerjow w 6. lětniku. Kajke mějachmy nadźije w 1990tych lětach po zawjedženju WITAJ-kubłanja, zo budže Łužica bórže zaso dwurěčna.

Hižo před dźesać lětami warnowachu w Hornjej Łužicy, zo njeměli so zanjechać maćernorěčne dźěći w našich šulach, zo njeby kwalita wobknježenja serbsčiny ćerpjela.

Nětko leži dźěćo w studni, a w něm-skorěčnej přiłoze SN lětnik 29 čitam „Gesetzgeber muss handeln“. Što wočakujemy wot kultusoweju ministrow Sakskeje a Braniborskeje?

Fakt je, zo ze serbskich swójbow nje-wuchadza hižo dosć maćernorěčnych

dźěći, zo by trěbny dorost za serbske institucije a serbske kubłanišća zaručeny był. Kak je k tomu dóšlo, to wěmy. Lětsotki trajaca diskriminacija Serbow je mnohim našim krajanam rjap zlemiła (hlej knihu Měrcina Wałdy „Wie man seine Sprache hassen lernt“ abo nowostku Křescana Krawca „Sej statok stajili“).

Móžemy na wobstejacej katastrofalnej situaciji hišće něšto změnić?

Na naše swójbny mamy mało wliwa. Jeničce naše serbske kubłanišća móža serbskorěčne kubłanje wobwliwować. Su pak te tak strukturowane, zo z nich wuńdu šulerjo, kotřiž serbsčinu na wysokim niwowje wobknježa? Su woni wuhotowani z wobšěrnej wědu wo našich stawiznach, literaturje, kulturje a wumělstwje, wo našim bohatym kulturnym herbstwe na tajke wašnje, zo to w nich hordosć na swój pochad budži? By-li tomu tak było, drje njebychmy stali před tajkim fiaskom, kaž jón zawodnje mjenuju. Njewěrju ani, zo naše šule w tuchwilnym strukturnym zapołożenju zamóža tute wočakowanja spjelnić.

W mnohich krajach Europy leži mjeńšinowe šulstwo w rukach narodneje mjeńšiny. Stat šulstwo financuje, mjeńšina pak wo rěčnym a narodnym kubłanju swojich dźěći rozsudza.

Njeměli so dopomnić na koncepty, kotrež leža w pisanskich blidach, na při-

klad tón Wěteńčanskeje iniciatiwy wo zapołożenju serbskeje šulskeje załožby? Budžemy-li dale wołać za statom, zo by nam zaručil naš serbski dorost, njeprěidžemy ani kročački doprědka. Je načasu wolić nowe puće, a je načasu wzać swój dóńt do swójskeju rukow.